



СТРЕЛЧА  
БИБЛИОТЕКА  
ГР. ХАТЪНОВА

Нар. Обществена

Юбилеен лист по случай 15-годишнината на Деветосептемврийското народно въоръжено въстание. Издава комитет

# ВАРИЖАДИ

С. СРЕЛЧА, 9 СЕПТЕМВРИ 1959 Г.

БРОЙ ЕДИНСТВЕН

ЦЕНА 3 ЛЕВА

## СЛАВНО МИНАЛО ТРУДОВО НАСТОЯЩЕ ШАСТЛИВО БЪДЕЩЕ

Издаването на този юбилеен лист е побече от навременно. Чествувайки 15-годишнината от освободенето ни от фашизма, ние трябва а си спомним и отдадем заслужена почит на тези, които дадоха своя живот за свободата. Трябва да си спомним за падналите в партизанското движение, Отечествена война, за славните воители на Червената армия — освободителка.

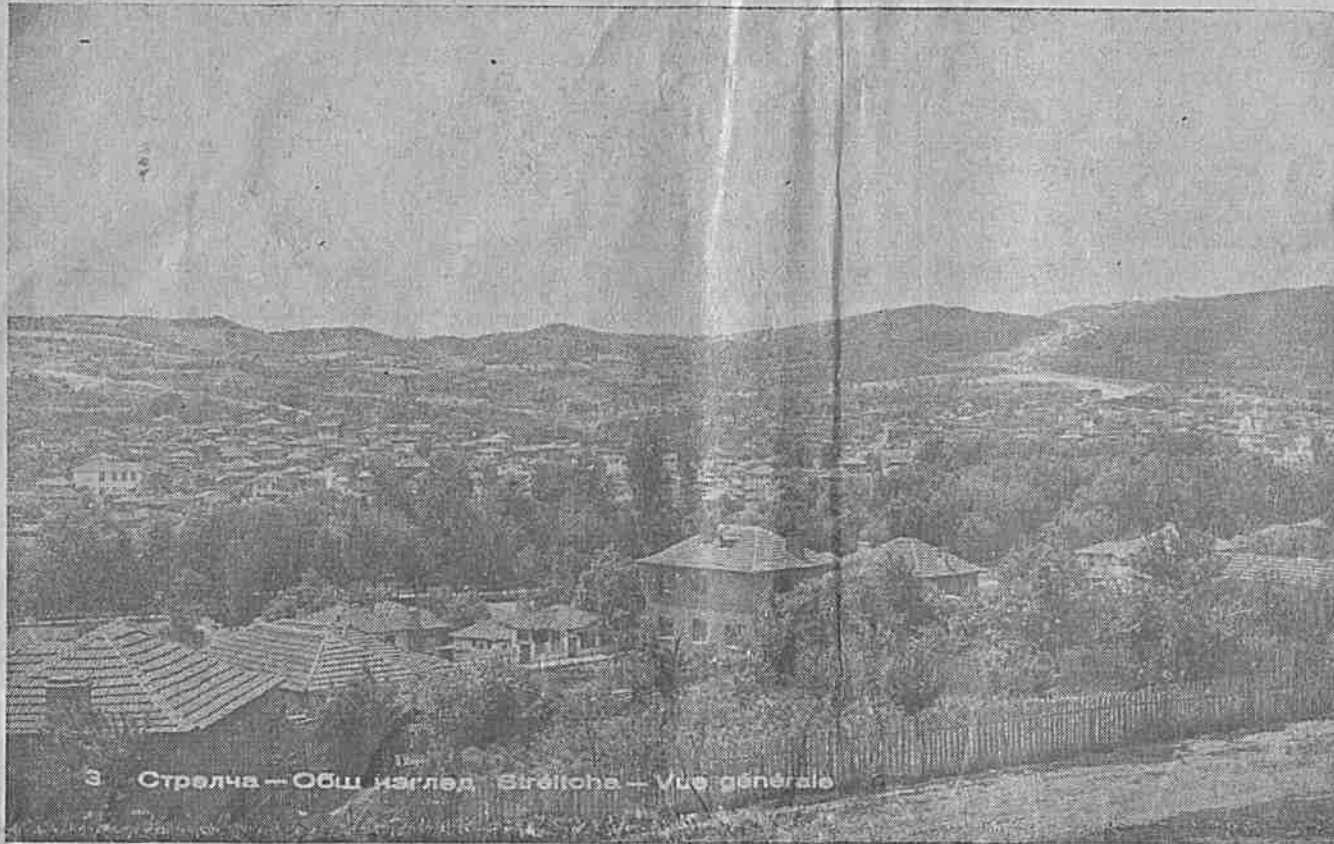
Великият апостол на свободата Васил Левски пръв запали огъня на революционната борба в Стрелча със създаването на първия революционен комитет през 1871 година. Оттогава до победата на Девети декември 1944 година населението от с. Стрелча и района активно участва в борбата за свобода на нашия народ.

Социалистическите идеи проникват в Стрелча отрано. Още през 1900 година в селото се създава социалдемократическа група от прогресивни учители и младежи, 16-та по ред от създадените селски организации в България. При разцеплението на Партията в 1903 година групата от Стрелча се определя с една бойка резолюция на страната на тесните социалисти начело с Д. Благоев.

Стрелчани участвуват във войнишките бунтове на фронта. Завърнали се от войната след разгрома, облъхнати от идеите на Великата октомврийска социалистическа революция, те създават стегната партийна организация на БКП. През 1922 година Партията спечелва общинските избори, избран е кмет-комунист и селото е обявено за комуна. На следващата година стрелчани взимат дейно участие в славното Септемврийско въстание. Селото е превзето и е обявена работническо-селска власт. В последвалия нелегален за Партията период стрелчани винаги са държали високо знамето на Партията. Честите блокади, арести, затвори и инквизиции не можаха да накарат населението да наведе глава. Висша проява на героизъм има населението в годините на борбата през 1941/44 година. От Стрелча излязоха един от първите партизани. Тази група стана ядро на партизанския отряд «Георги Бенковски». Населението поддържаше масово партизаните. От Балкана на Девети септември слезоха 63 партизани и партизанки от селото и района, които след това се включиха в Отечествена война за доубиване на фашизма.

След победата на Девети септември в нашия край се основаха първите ТКЗС. Сега пред обединеното трудово-кооперативно стопанство «Васил Коларов» вече се виждат светлите хоризонти на комунизма.

Ст. Геров



„Стрелчани са надъхвани от републикански дух и от революционни идеи“ (Хр. Ботев)

„Стрелча е стар революционен край и комунистическа крепост“ (В. Коларов)

## СТРЕЛЧА В БОРБАТА ПРОТИВ ФАШИЗМА

Хунското нападение на хитлерофашистите над Съветския съюз, постигнат от Партията курс на въоръжено въстание, изграждането на Отечествения фронт определиха пътя и мястото на всеки комунист, на всеки патриот в последната и решителна битка против фашизма.

Вероятно всички другари си спомнят с радост и гордост огромната организационна работа, особено през 1942 г., когато беше създадена крепка 120-членна партийна и още по-многобройна ремсова организация. Това бе мощна, дисциплинирана и възторжена армия, годна да поведе всички честни хора в селото за национална свобода и независимост. И действително нашата партийна организация и РМС се оказаха на своя боева пост. Ние си спомняме, като че ли беше днес, когато полицията арестува др. Стоян Мичев и той успя да избяга и се присъедини към дошлите от Пловдив трима партизани — Спартак, Карата и Бахчеванджията. По-късно към групата се присъединиха и другарите Пенчо Енчов, Мильо Апостолов, Дело Чапкънов, Танчо Шотлеков, Ганчо Паткин и Гроздан Векилов. Стрелчанската група се вля и стана съставна част на славния партизански отряд «Георги Бенковски», сформирани през октомври 1943 година. Съчувство на гордост и радост можем да отбележим, че в партизанското движение през 1923 год. от Стрелча участвуваха 8 души; през 1933/34 год. — 4 души, и през 1941/44 година — 63 души, или всичко 75 души. В тази цифра не влизат септемврийците, прека-

рали известно време в Балкана. И още по-радостно е, че стрелчаните-партизани винаги са участвували най-активно във всички акции и нямаше нито един случай на предателство.

Като се почне от проведената през 1942 г. маневра на «Окопана» и първата малка акция за снабдяване с прокутия варел с газ и се стигне до превземането на населени места, навсякъде стрелчани са били в първите редици. В края на октомври и през ноември 1943 г. и през юли 1944 г. в село Душанци, през март 1944 г. в Копривница и през април същата година в Дюлево, през юни, юли и август в селата Драгомир, Блатница и Цар Асен, както и в сражението в Старосел, където загива със смъртта на храбрите Ганчо Паткин и Борис Делов (Бомбата) — винаги стрелчани са давали героичен пример в антифашистката борба.

Стрелчанските партизани и партизанки участвуват смело на два пъти в боя на шосето Стрелча — Копривница, към Грозлековата чешма, в разгромването на жандармерийския взвод на шосето Копривница — Нирдоп, през юли 1944 г. и на Девети септември същата година, в боя с ловната рота през юни 1944 г. на Буная, в акциите на гара Стрелча, с. Свобода и лепената фабрика, в акциите за снабдяване с храна и ликвидиране на народни врагове. Смелостта на партизаните се криеше в тяхната ясна цел — победата в борбата за национална свобода, а силата им — в техните близки, органически връзки с народа.

1923 година, «Малката Москва». Това е символ на масовото участие на селото в борбата срещу фашизма, свидетелство за неговия героизъм, гордост за нашето поколение и вдъхновяващ пример за младежта.

В Стрелча са намирили поделон и закрила много нелегални другари от разни краища на страната. Ягази и помагачи на партизаните бяха не само комунисти, но и безпартийни, и земеделци. Нещо повече — и при партизаните имаше и земеделци, и безпартийни. Така че борбата против фашизма имаше действително всенароден характер.

На доблестните партизани и техните близки днес ние изказваме нашата искрена и гореща благодарност.

(Из доклада на др. Геро Грозев, изнесен на срещата, състояла се на 5 май 1957 г. в с. Стрелча)

## ПРИВЕТ ОТ МОСКВА!

Намирам се за кратко време в Москва, в този красив, велик, многомилионен град, сърцето и надеждата, врата и упованията на всички прогресивни хора по света. Към Москва са обрнати днес очите на всички хора, които жадуват за мир и мирно разбирателство между народите. За Москва водят всички пътища на мира, демокрацията и социализма. И ето, в този величествен град си спомням за нашата родна, китна и борческа Стрелча. Неволно си спомням как в нелегално време я наричаха «малката Москва». Разбира се, за сравнение с Москва и дума не може да става. Това название беше само израз на големата преданост и вяроност на болинството от населението в Стрелча към делото на великата Москва, на Съветския съюз, към делото на социализма и комунизма.

И наистина само споменът за славната история на нашето родно село буди чувство на законна гордост. Та нали тук в годините на черното турско иго е идвал великият народен апостол Васил Левски, за да организира и будниите стрелчани в общата борба срещу тирана! Нали тук след него дойде легендарният Георги Бенковски за да продължи делото му! Нали в дните на славното Априлско въстание от 1876 г. Стрелча погуби своята първа революционна закалка и с кръвта на най-добрите си синове записа златна страница в своята история! Непокорният средногорски дух на стрелчани не се примири след Освобождението с опитите на българската буржоазия да отнеме на народа всякакви права, да го направи отново послушен роб.

И когато фашистите започнаха да беснеят над родната земя, по призова на Комунистическата партия заедно с много други села и градове Стрелча се вдигна през септември 1923 година за събаряне на фашистката диктатура и за установяване на работническо-селско правителство. Знамето на победата, макип и за кратко време, се разля над Стрелча. Отново кърви златна страницата, в това чело и нашето село.

Напразни останаха всички усилия на фашистите да задигнат революционния дух на народа, да ликвидират Комунистическата партия.

Нито затворите, нито полицейските участъци и убийствата можаха да сплишат комунистите и другите смели патриоти, не можаха да задигнат великата идея за освобождение на страната от фашизма и капитализма, защото, както казва народният поет, «Не се гаси туй, що не гасне».

Отново борбата бе подета, за да стигне своята връхна точка през годините 1941—1944. Кой от нас не си спомня тези славни и в същото време страшни години?

Дългогодишната упорита работа на Партията в Стрелча и околните села не беше опуща напразно. Дълбоки бяха брадите, които беше пунала Партията

(Следва на 2-ра страница)

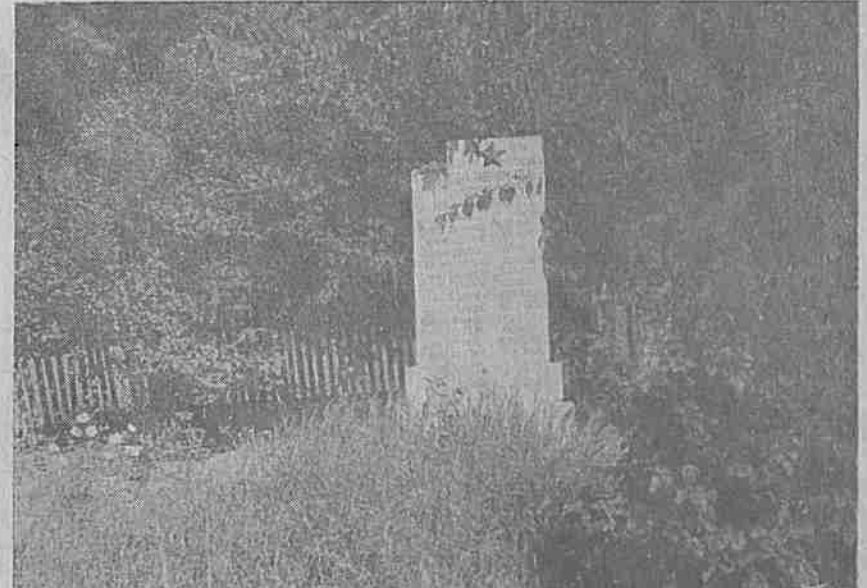
## В ПЪРВИТЕ БОЙНИ РЕДИЦИ

Средногорци са известни в цялата ни страна със своите масови подвизи в борба за национална свобода и народно щастие. Старинните приказки разказват за непокорния им дух през турското иго, за масовата им съпротива, за смелите набези на народните мъстителни издебрите на хайдушката планина. Народните песни възпяват героизма на мало и голямо от Четвърти средногорски революционен окръг през Априлското въстание.

Още не бяха изстинали пепелищата от пожарите след Априлското въстание и средногорци отново поеха смело по трудния славен път на новата борба срещу новият враг. Сега врагът не бе чуждоземен, но бе зъл и по-коварен. Срещу новия враг отрудените средногорци се надигнаха с червени знамена, носени от комунистите — хора със светли

умове и чисти големи сърца. Новите приказки разказват за непокорния им дух през капиталистическата робия, за масовото неподчиняване в работилниците, фабриките и селата, за многочислените първомайски манифестации, за изборните победи... Новите песни възпяват гърмежа на пушките и бомбите, неколкодневната народна власт и народна свобода в Стрелча, Кръстевич и др. и кръвта, пролята в Средногорските поля през Септемврийското въстание. Тежки са разказите за масовите арести след въстанието, за изпочупените кости и опръсканите с топла юнашка кръв фашистки зандани.

Новите песни възпяват чувствения героизъм и чудната морална и физическа устойчивост на партизанските чети в Средногорския край, които се появиха, (Следва на 2-ра страница)



Стрелча. Братската могила на падналите за народна свобода